

TÜRKİYE KOMBİNE TAŞIMACILIK STRATEJİ BELGESİ

Yönetici Özeti

Günümüzde, küreselleşme ve teknolojik gelişmelere paralel olarak pek çok sektörde olduğu gibi ulaştırma sektöründe de büyük gelişmeler yaşanmaktadır. Ulaşım sektörü, dünyada ekonomik büyümenin temel unsurlarından biri olarak kabul edilmektedir. Küresel ölçekte yaşanan bu gelişmeler sonucunda; 2013 yılında %4 oranında büyüyen Türkiye ekonomisinin bu performansında, yaklaşık %7 oranında büyüyen taşımacılık ve lojistik sektörünün payı da büyüktür. Ülkemizde, 1950 yılında, toplam taşımacılığın (ton-kilometre olarak) yaklaşık %37'si karayolu, %55'i ise demiryolu ile yapılmaktayken; 2013 yılı sonu itibari ile yük taşımacılığında; karayolunun oranı %88,7'ye çıkmış; denizyolu %6,9 ve demiryolu %4,4 oranında kalmıştır.

Uluslararası platformlarda, sadece karayolu taşımacılığına bağımlı olan bir taşımacılık sisteminin, sürdürülebilir olmadığı çeşitli vesilelerle dile getirilmektedir. Bunun başlıca nedenleri olarak; artan trafik sıkışıklıkları ve negatif dışsallıklar (Gürültü, kazalar, hava kirliliği, trafikte beklemeler) düşünülebilir. Bu sebeple; farklı taşımacılık türlerinin dengeli ve entegre bir şekilde kullanılmasını sağlayacak kombine taşımacılık girişimlerinin acilen uygulamaya sokulması gerekmektedir. Türkiye'de kombine taşımacılığın geliştirilmesine yönelik hazırlanan Strateji Belgesi'nin amacı; "farklı taşımacılık türlerini dengeleyen, demiryolu, denizcilik ve lojistik alanında yatırım, yasal düzenlemeler ve iyileştirmeler gerektiren bütünsel bir taşımacılık sistemini tanımlamak ve gelişmesine zemin hazırlamaktır."

10. Kalkınma Planı'nda da belirtildiği üzere, 2023 yılında 500 Milyar Dolar ihracatı hedefleyen ülkemiz, bu ekonomik büyüklüğe ulaşmak için gerekli tüm altyapıyı geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda, kombine taşımacılık, ekonomik büyümede önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır.

Belge İçeriği: "Türkiye Kombine Taşımacılık Strateji Belgesi", yaklaşık 90 sayfalık bir doküman olarak hazırlanmıştır. Belge'nin giriş niteliğini taşıyan kısımlarında, kombine taşımacılığın geliştirilmesinde dünya genelinde yaşanan gelişmeler, temel kombine taşımacılık çözümleri, taşımacılık modlarına ilişkin göstergeler ve gelecekteki senaryolar ile ülkemizde kombine taşımacılığın, uluslararası platformdaki rekabetçi pozisyonunun değerlendirilmesi yapılmıştır. Daha sonraki bölümlerde, ülkemizde kombine taşımacılığın gelişmesine yönelik fırsatlar ve tehditlerin analizi ile taşımacılık modlarının etkin bir şekilde kullanıma sunulmasına yönelik Türkiye'nin güçlü ve zayıf noktalarının tanımlanması (SWOT Analizi) çalışması gerçekleştirilmiştir. Strateji belgesinin ana eksenini, Türkiye'de kombine taşımacılığın gelecekte arzu edilen yapılanmasının ve belirlenen stratejik hedeflere ulaşmada izlenecek en uygun eylem planlarının tanımlanması oluşturmaktadır.

Özetle ifade etmek gerekirse, Strateji Belgesi'nde, dört ana stratejik hedef etrafında, bu ana hedefleri destekleyen operasyonel hedefler ve bu operasyonel hedeflerin gerçekleşmesine yönelik eylem alanları belirlenmiştir.

Strateji Belgesi'nde yer alan hedefler ile eylem planlarının özetini içeren bilgi aşağıda yer almaktadır:

STRATEJİK HEDEF 1: *KARAYOLU-DENİZYOLU VE KARAYOLU-DEMİRYOLU KOMBİNE TAŞIMACILIĞI FAALİYETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ*

Eylem Planları:

- Kısa Mesafeli Denizyolu Taşımacılığının Geliştirilmesi
- Liman-Demiryolu Operasyonlarının İyileştirilmesi
- Demiryolu Yük Koridorlarının Kurulması
- Karayolu-Demiryolu Kombine Taşımacılığının Geliştirilmesi

STRATEJİK HEDEF 2: *TAŞIMACILIK VE LOJİSTİK MASTER PLANLARININ HAZIRLANMASI*

Eylem Planları:

- Yük Akışları İle Trafiğinin Ölçümü
- Üretim ve Lojistik Zincirinin Analizi
- Lojistik Kümelenme ve Merkezlerin Tanımlanması
- Türkiye Lojistik Haritasının Oluşturulması

STRATEJİK HEDEF 3: *KOMBİNE TAŞIMACILIĞIN GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK HUKUKİ ÇERÇEVE OLUŞTURULMASI*

Eylem Planları:

- Kombine Yük Taşımacılığı Yönetmeliğinin Çıkarılması
- Kombine Taşımacılık Daimi Platformu İhdası
- Kombine Taşımacılık Hizmetlerinin Gelişimi İçin Teşvik Mekanizmasının Kurulması
- Tek Kombine Taşımacılık Sözleşmesinin Kullanılması

STRATEJİK HEDEF 4: *KOMBİNE TAŞIMACILIK YÖNETİM SİSTEMLERİ İLE GÜMRÜK İŞLEMLERİNİN KOLAYLAŞTIRILMASI*

Eylem Planları:

- Tek Pencere Uygulamasının Yaygınlaştırılması
- Başta Komşu Ülkeler Olmak Üzere Diğer Ülkelerle İkili Anlaşmalar Yapılması
- Kamu-Özel Sektör İşbirliği ve Eşgüdümünün Geliştirilmesi
- Türk Liman Topluluk Sisteminin Oluşturulması